

Tintti-sarjakuva-albumi latinaksi

Ylermi Luttinen

Lääkäri, latinisti

Olin ottanut tavakseni lukea eri kielillä Tinttiä ja Asterixia yhä uudelleen palauttaakseni mieleeni kulloistakin kieltä. Näiden sarjakuvien kieli on varsin hyvää ja nimenomaan puhekieltä. Saksalainen Rubricastellanus, Karl-Heinz Graf von Rothenburg, on kääntänyt lähes kaikki Asterixit latinaksi.

Tiesin, että kaksi Tintti-albumia on aiemmin julkaistu Caelestis Eichenseerin latinaksi kääntäminä.

Käydessäni vuonna 2005 Brysselissä löysin Tintti-kaupan, jossa oli myös Tintti-albumeja eri kielillä. Kysytyäni latinankielistä versiota, myyjä haki takahuoneesta molemmat kirjat väittäen, että ne olivat viimeiset latinankieliset opukset. Kyseessä olivat albumit 'Mustan saaren salaisuus' ja 'Faaraon sikarit'.

Hergé on kirjoittanut Tintit ranskaksi, ja päätin, että käännän vielä kaksi albumia latinaksi. Päätin myös, että käännän ne suoraan ranskasta latinaksi vilkaisuomatta suomennosta, koska näin käännös varmimmin säilyttäisi alkuteoksen tyylillisen yleisilmeen.

Nyt tuli siis kääntää ranskasta latinaksi eikä, kuten aiemmin, latinasta suomeksi. Työ osoittautuikin varsin vaikeaksi tällaiselle harrastelijalle. Onneksi sain projektiin mukaan tri Erkki Palménin. Ilman hänen suurta ja loistavaa apuaan työ ei olisi onnistunut.

'Tintti ja sininen lootus' (De loto caerulea) sekä 'Kultasaksinen rapu' (Cancer forficibus aureis) ovat nyt valmiina ja kolmaskin albumi, 'Särkynyt korva' (Auris fracta) lähes valmis.

Tämä käännöstyö on vaatinut minulta runsaasti latinan opiskelua. Olen näiden vuosien varrella kääntänyt ikään kuin harjoitusmielessä muitakin kirjoituksia latinasta suomeksi kuten 'Pikku prinssin' (Regulus), johon olen myös liittännyt sanastoa selityksineen. Olen saanut avustaa Erkki Palménia hänen kääntäessään kahta Guy de Maupassantin novellia ranskasta latinaksi. Kaksi näistä latinannoksista on jo julkaistu brysseliläisessä Melissa-nimisessä latinankielisessä aikakauskirjassa, ja kolmas julkaistaan piakkoin.

Tintti-albumien latinankieliset versiot ovat täysin julkaisukelpoisia ja alamme etsiä niille kustantajaa. Toivon, että Titinus-albumeista olisi iloa ja hyötyä latinisteille – kenties rajojemme ulkopuolellakin.

Sarjakuvien teksti on pääasiassa puhekieltä, nykykieltä, ja kuvat auttavat mainiosti ymmärtämään tekstiä ja antavat varmuuden siitä, että lukija on ymmärtänyt kaiken oikein.